कृषिकाः कर्मवीराः

Question 1:

उच्चारणं कुरुत-

सूर्यस्तपतु	जीर्णम्	शीतकालेऽपि
वारयितुम्	ग्रीष्मे	सस्यपूर्णानि
पदत्राणे	कण्टकावृता	क्षुधा-तृषाकुलौ

Answer 1:

विद्यार्थी इसे स्वयं पढ़ें।

Question 2:

श्लोकांशान् योजयत-

क	ख
गृहं जीर्णं न वर्षासु	तौ तु क्षेत्राणि कर्षतः।
हलेन च कुदालेन	या शुष्का कण्टकावृता।
पादयोर्न पदत्राणे	सस्यपूर्णानि सर्वदा।
तयोः श्रमेण क्षेत्राणि	शरीरे वसनानि नो।
धरित्री सरसा जाता	वृष्टिं वारयितुं क्षमम्।

Answer 2:

क	ख
गृहं जीर्णं न वर्षासु	वृष्टिं वारयितुं क्षमम्।
हलेन च कुदालेन	तौ तु क्षेत्राणि कर्षतः।
पादयोर्न पदत्राणे	शरीरे वसनानि नो।
तयोः श्रमेण क्षेत्राणि	सस्यपूर्णानि सर्वदा।
धरित्री सरसा जाता	या शुष्का कण्टकावृता।

Question 3:

उपयुक्तकथनानां समक्षम् 'आम्' अनुपयुक्तकथनानां समक्षं 'न' इति लिखत-

यथा- कृषकाः शीतकालेऽपि कर्मठाः भवन्ति।	आम्

कृषकाः हलेन क्षेत्राणि न कर्षन्ति।	न
(क) कृषकाः सर्वेभ्यः अन्नं यच्छन्ति।	
(ख) कृषकाणां जीवनं कष्टप्रदं न भवति।	
(ग) कृषकः क्षेत्राणि सस्यपूर्णानि करोति।	
(घ) शीते शरीरे कम्पनं न भवति।	
(ङ) श्रमेण धरित्री सरसा भवति।	

Answer 3:

यथा- कृषकाः शीतकालेऽपि कर्मठाः भवन्ति।	आम्
कृषकाः हलेन क्षेत्राणि न कर्षन्ति।	न
(क) कृषकाः सर्वेभ्यः अन्नं यच्छन्ति।	आम्
(ख) कृषकाणां जीवनं कष्टप्रदं न भवति।	न
(ग) कृषकः क्षेत्राणि सस्यपूर्णानि करोति।	आम्

(घ) शीते शरीरे कम्पनं न भवति।	न
(ङ) श्रमेण धरित्री सरसा भवति।	आम्

Question 4:

मञ्जूषातः पर्यायवाचिपदानि चित्वा लिखत-

रविः	वस्त्राणि	जर्जरम्	अधिकम्	पृथ्वी	पिपासा

वसनानि ....

सूर्य ....

तृषा ....

विपुलम् ....

जीर्णम् ....

धरित्री ....

Answer 4:

वसनानि वस्त्राणि

सूर्य रविः

तृषा	<u>पिपासा</u>
विपुलम्	<u>अधिकम्</u>
जीर्णम्	<u>जर्जरम्</u>
धरित्री	<u>पृथ्वी</u>

Question 5:

मञ्जूषातः विलोमपदानि चित्वा लिखत-

धनिकम्	नीरसा	अक्षमम्	दुःखम्	शीते	पार्श्वे

सुखम्	....
दूरे	....
निर्धनम्	....
क्षमम्	....
ग्रीष्मे	....
सरसा	....

Answer 5:

सुखम्	<u>दुःखम्</u>
दूरे	<u>पार्श्वे</u>
निर्धनम्	<u>धनिकम्</u>
क्षमम्	<u>अक्षमम्</u>

ग्रीष्मे	<u>शीते</u>
सरसा	<u>नीरसा</u>

Question 6:

प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(क) कृषकाः केन क्षेत्राणि कर्षन्ति?

(ख) केषां कर्मवीरत्वं न नश्यति?

(ग) श्रमेण का सरसा भवति?

(घ) कृषकाः सर्वेभ्यः किं किं यच्छन्ति?

(ङ) कृषकात् दूरे किं तिष्ठति?

Answer 6:

(क) कृषकाः हलेन कुदालेन च क्षेत्राणि कर्षन्ति।

(ख) कृषिकाणां कर्मवीरत्वं न नश्यति।

(ग) श्रमेण धारित्री सरसा भवति।

(घ) कृषकाः सर्वेभ्यः शाकम्, अन्नम्, दुग्धम् च यच्छन्ति।

(ङ) कृषकात् दूरे सुखम् तिष्ठति।